

חיפוש משטרתי בבית - המותר והאסור

האם שוטר יכול לדפוק בדלת באמצע הלילה ולדרוש לבצע חיפוש? האם הוא יכול להיכנס הביתה גם ללא צו חיפוש מטעם שופט? החוק מגדיר בפירוט כיצד יש לבצע חיפוש משטרתי ומהם התנאים לכך. עו"ד אסף דוק מסביר מהו חיפוש משטרתי, מה ההבדל בין חיפוש לפי צו של שופט וחיפוש ללא צו של שופט, מהו חיפוש לא חוקי ומדוע כדאי להתייעץ עם עורך דין פלילי כבר במהלך החיפוש עצמו.

מהו חיפוש משטרתי

צו חיפוש מאפשר לגורמי אכיפת החוק לבצע חיפוש על גופו של אדם, במבנה או ברכב כחלק מאיסוף ראיות במהלך חקירה משטרתית. כללי החיפוש מעוגנים בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) נוסח משולב, התשכ"ט-1969, פרק ג'. קיימים כמה כללים שלפיהם יכולה המשטרה לבצע חיפוש, עם צו של שופט וללא צו של שופט. כל אחד מהמקרים מוגדר בקפידה, כדי למנוע מצבים של חיפוש בלתי חוקי.

חיפוש לפי צו של שופט - יינתן רק אם השופט השתכנע שקיימים אחד מתנאים אלה:

- החיפוש נחוץ להבטיח את הצגתו של חפץ הנדרש לחקירה או להליך משפטי.
- יש יסוד לחשוד כי המקום משמש להחזיק רכוש גנוב או חפץ אחר שקשור לביצוע עבירה.
- יש יסוד לחשוד כי המקום נעשה או עומד להתרחש מעשה לא חוקי.
- יש יסוד להניח שעומדת להתבצע במקום עבירה כנגד אדם אחר שנמצא בו.

חיפוש ללא צו של שופט - אפשר לבצע חיפוש כזה גם ללא צו של שופט בכמה מצבים. לדוגמה:

- במקום מתבצעת או בוצעה הרגע עבירה מסוג פשע, ואם מדובר בעבירות סמים גם עבירות מסוג עוון.
- אם בעל המקום או אדם אחר הנמצא במקום פנה לעזרת המשטרה ולפי הדיווח עולה חשד לביצוע עבירה במקום.
- אדם המנסה להתחמק ממעצר.

בכל מקרה מומלץ להישמע להוראות שוטרי, גם אין לו עילה לחיפוש ולא מתקיים יסוד סביר לחיפוש. כמובן שיש לשאול את השוטר מה הסיבה שבגינה הגיע לבצע את החיפוש ויש לאזרח הזכות לסרב לחיפוש. עם זאת, כדאי לא להתעמת עם שוטר שמגיע ואם אתם מתלבטים, התקשרו לעו"ד פלילי להתייעצות.

בשונה לשוטר, איש שב"כ רשאי לבצע חיפוש סמוי בכלי רכב ואף בחצרות, ללא נוכחות הבעלים וללא ידיעתם. התנאי כמובן הוא שאיש השב"כ השתכנע שמצוי במקומות אלה מידע חיוני הנחוץ למילוי תפקידי השב"כ ושלא ניתן להשיג את מטרת החיפוש בדרכים אחרות. חיפוש סמוי אמנם מותר בהיתר מכתב מראש הממשלה, אך ראש השב"כ יכול להתיר זאת אם השתכנע שהחיפוש חיוני ואינו סובל דיחוי. כללים אלה מעוגנים בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, סעיף 10.

מהם התנאים לביצוע חיפוש משטרתי?

יש מספר כללים לביצוע חיפוש משטרתי בבית:

- על החיפוש להתקיים בנוכחות שני עדים שאינם השוטרים, להוציא הוראה אחרת מטעם השופט אם הדייר ויתר על עדות זו או אם בגלל דחיפות המקרה אי אפשר לחכות לעדים אלה.
- בעל הבית בעצמו או נציגו יכולים להיות נוכחים במהלך החיפוש.
- על השוטר לערוך דוח המפרט כל חפץ שנתפס בחיפוש, לציין את מיקום החפץ ולהחתים את העדים על הרשימה. בעל הבית או נציגו יכולים לדרוש ואף לקבל העתק מהרשימה.
- השוטר רשאי לתפוס מחשבים, אולם אינו רשאי להיכנס למחשב ולחפש בו, אלא אם יש בידו צו המתיר זאת. החיפוש במחשב יתבצע על ידי חוקר מחשבים מיוחד בעל הסמכה לכך ובתנאים ייחודיים לחיפוש במחשב.
- צו חיפוש מספק לשוטרים סמכות לחפש על גופו של אדם שנמצא במקום או סמוך לו, אם עלה החשד שהאדם מסתיר על גופו חפץ שלגביו ניתן מראש צו החיפוש.
- צו החיפוש מקנה סמכות לתפוס רק חפצים מסוימים שהוגדרו בצו החיפוש, אולם השוטר רשאי לתפוס חפצים אחרים שהוא חושד בהם כי הם קשורים לעבירה. עם זאת, על השוטר לדווח לשופט שנתן את הצו על החפץ הנוסף שנתפס כדי שייכלל בהוראות מתאימות.
- צו חיפוש בבית אינו מתיר חיפוש ברכב, למשל, ולכן אם שוטר מציג בפניכם צו חיפוש בקשו לראות את הצו ומה הוא כולל.

משמעות חיפוש משטרתי

- בעבר המצב החוקי בישראל העניק תוצאה חוקית גם לחיפוש בלתי חוקי, והיה אפשר להגיש כתב אישום על סמך חיפוש בלתי חוקי. כיום חיפוש לא חוקי יכול להביא לביטול כתב האישום, ולכן על עו"ד פלילי לוודא שהחיפוש שבוצע בביתכם היה חוקי ותקין.
- שוטרים יודעים היטב את לשון החוק ולפעמים מנסחים את השאלות שלהם בצורה מתוחכמת, כדי להוציא מידע מהנחקר. למשל, מה יקרה אם אני אכנס פנימה ואמצא לך משהו בבית? אם האדם לא מביע התנגדות הם יכולים לטעון שהאדם הסכים. משום כך חשוב מאוד:
- לדרוש לראות צו חיפוש.
 - אם השוטר מציג צו חיפוש לבית, לדעת שאין באפשרותו גם לבצע חיפוש על גופכם או ברכב שלכם.
 - לשאול מדוע השוטר מבקש לעשות חיפוש בבית והאם אתם חשודים במשהו.
 - אפשר להביע התנגדות מילולית לחיפוש אם אתם סבורים שאין לו הצדקה, ולבקש לתעד את ההתנגדות שלכם.
 - לא לגעת בשוטר או להפגין שום אלימות כלפיו.

□ לזכור שהשוטר אינו חבר שלכם. גם אם הוא מוכר לכם ומבטיח שהכול יהיה בסדר, הוא נציג החוק ומבצע את המוטל עליו.

□ להתקשר לעורך דין פלילי ולהתייעץ עמו, אפילו לפני/בזמן החיפוש.

חשיבות הסיוע המשפטי במקרים של חיפוש בלתי חוקי בדירה

בתי משפט פסלו ראיות שהושגו בדרך לא חוקית והחשודים זוכו מכל אשמה, רק על סמך החיפוש הלא חוקי, גם אם הושגה בו ראיה משמעותית. בכל מקרה שבו אינכם מבינים מדוע שוטר הגיע לעשות חיפוש בבית, מומלץ להיוועץ עם עו"ד פלילי מנוסה כדי לוודא את הזכויות שלכם ואת חוקיות החיפוש.

היוועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שייטיע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בהליכים פליליים מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה והתבצע חיפוש משטרתי לא חוקי בביתך - פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או להשאיר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.